

[Iver Poulsen.]

da det vil virke nedbrydende på forsvarrets effektivitet. Sagkundskaben understreger, at forslaget gennemførelse bl. a. vil skabe disciplinære vanskeligheder og kommandomæssige komplikationer for officerer af linjen og da navnlig for de yngre officerer, og da disciplinen indgår som en meget vigtig faktor i alt det, som udgør et forsvars slagkraft og effektivitet, er det ikke blot i forsvarrets, men naturligvis også i hele den danske befolknings interesse, at disciplinen ikke svækkes ved ændringer i forsvarslovene.

Disciplinens betydning kan man bl. a. se deraf, at den stadig indgår som en vigtig faktor i en modstanders bedømmelse af et forsvars effektivitet og slagkraft. Disciplinen afhænger bl. a. af klare linjer i kommandomyndigheden, og der må ikke kunne opstå tvivl eller diskussion om, hvem der til enhver tid fører kommandoen, for sådan tvivl kan få de alvorligste følger og vil i hvert tilfælde svække samarbejdet mellem befalingsmændene og virke nedbrydende på moralen og på de værnepligtiges tillid til føreren, og enhver må da kunne indse det uheldige i en sådan udvikling. Disciplin og fuldstændig klarhed i kommandomyndigheden er nu engang nødvendig inden for et forsvar, og i et militært system er det absolut ønskeligt, for ikke rent ud at sige nødvendigt, at den, der byder, er ældre i graden end den, der skal adlyde.

Inden for søværnet har man indhøstet praktiske erfaringer om det uheldige i det system, som nu foreslås indført. Ved 1922-ordningen indførtes den skåakaldte dæsofficersgrad, dengang som nu med bestemmelse om, at de forskellige personelgruppers arbejdsområder skulle forblive de samme, men i praksis viste det sig hurtigt, at systemet var dårligt og uhensigtsmæssigt, ikke mindst fordi den rent menneskelige faktor spillede ind, den faktor, der bevirkede, at den til dæsofficer oprykkede underofficer nu mente, at den tildelte officersgrad betød, at vedkommende arbejdsområde måtte forrykkes opefter i overensstemmelse med officersgraden. Derfor opstod der et tomrum i de hverv, som underofficererne tidligere havde bestridt, hvortil kom, at der også ofte opstod tvivl om kommandobeføjelser o. lign., hvilket

alt sammen resulterede i en nedsættelse af tjenestens effektivitet, hvilket ikke kan være hverken i forsvarrets eller befolkningens interesse. Derfor så man sig nødsaget til i 1932 at ophæve dæsofficersordningen, som altså i de da forløbne 10 år havde vist sin absolutte uhensigtsmæssighed, og inden for hæren har man siden 1951-ordningen gjort nøjagtig de samme erfaringer, navnlig hvad angår de yngre officerers kommandomæssige og disciplinære vanskeligheder.

Hvis man nu tildeler fenrikker og overfenrikker en officersstatus, som deres forholdsvist korte uddannelse slet ikke berettiger dem til at få, vil det ikke blot betyde en uberettiget og meningsløs devaluering af det egentlige officerskorps, som har måttet gennemgå en meget lang og besværlig uddannelse for at opnå officersgraden, men den meget kortere uddannelse og den større livsindtægt, som fenrikgruppen opnår i forhold til det store flertal af officerer, som må afgå som kaptajner, rummer en fare for at virke tiltrækkende for mange og kan måske medføre, at tilgangen af kvalificeret personel til det egentlige officerskorps vil falde, hvilket naturligvis vil være en højst uheldig udvikling.

Vi kan ikke se, at der er nogen saglig begrundelse for forslaget om at oprykke fenrikgruppens befalingsmænd til officerer, uden at disse befalingsmænd har en uddannelse, som berettiger til denne oprykning. Formålet med forslaget synes at være en social udligning — det synes ikke at bygge på en saglig begrundelse — en social udligning, som ingen kan have noget imod, når den ikke virker ødelæggende eller nedbrydende på landets forsvar. Hvis man vil prøve at overføre den tanke, som dette forslag hviler på, til det civile liv, vil man nå til, at man skal udnævne en skolepedel til at være lærer af specialgruppen eller en afdelingssygeplejerske til at være læge af specialgruppen, og det kan man formentlig da se det helt meningsløse i. Jeg ved ikke, hvad afdelingssygeplejersken vil sige til at blive læge af specialgruppen, men hvis det var sådan, at vedkommende skulle udføre en læges gerning, så ville jeg i hvert fald meget nødigt være patienten.

Værnskommandoerne og officersorganisationerne har som nævnt alvorligt advaret imod at gennemføre dette forslag og frem-